

Zprostředkování pěstounské péče

Proces zprostředkování se řídí zákonem č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon) a skládá se z několika navazujících fází:

1. podání žádosti o zařazení do evidence žadatelů a o zprostředkování náhradní rodinné péče,
2. odborné posouzení žadatelů krajským úřadem a zařazení do evidence žadatelů,
3. výběr vhodných pěstounů pro dítě,
4. navázání kontaktu s dítětem a převzetí dítěte do osobní péče.

Podání žádosti

Žádost přijímá orgán sociálně-právní ochrany dětí při odboru sociálních věcí na obecním úřadu obce s rozšířenou působností podle místa trvalého bydliště žadatelů (dále jen OSPOD). V Ústeckém kraji se jedná o tyto obce: Bílina, Chomutov, Rumburk, Varnsdorf, Ústí nad Labem, Teplice, Most, Kadaň, Louny, Podbořany, Žatec, Roudnice nad Labem, Litoměřice, Lovosice, Litvínov, Děčín.

K žádosti je třeba připojit následující doklady:

1. doklad o státním občanství ČR, cizinci doklad o povolení k trvalému/přechodnému pobytu na území ČR nebo o hlášení k pobytu na území ČR,
2. opis z evidence Rejstříku trestů ČR a doklad obdobný opisu z evidence Rejstříku trestů, pobývala-li osoba starší 15 let nepřetržitě déle než 3 měsíce v době od dovršení patnáctého roku věku v cizině; informace od přestupkové komise,
3. zprávu o zdravotním stavu,
4. údaje o ekonomických poměrech (potvrzení o výši všech příjmů, informace o výši povinných finančních závazků žadatelů),
5. údaje o sociálních poměrech (kopie oddacího listu, údaje o dětech, o něž žadatel pečuje, rozsudky o rozvodu manželství, popř. o úpravě poměrů nezletilých dětí),
6. fotografie rodiny a rodinného prostředí.

Podrobnosti k jednotlivým dokladům Vám sdělí sociální pracovnice pro náhradní rodinnou péči. Pro některé z podkladů jsou určeny jednotné formuláře Ministerstva práce a sociálních věcí ČR (www.mpsv.cz). Některé z dokladů předkládáte Vy a některé zajistí sociální pracovnice.

Sociální pracovnice po předložení potřebných dokladů u Vás provede sociální šetření a realizuje s Vámi rozhovor. Poté zaujme OSPOD stanovisko k Vaší žádosti a postoupí kopii spisové dokumentace na krajský úřad.

Při podání žádosti všichni žadatelé vyjadřují souhlas s tím, že orgány sociálně právní ochrany dětí, podílející se na zařazení do evidence žadatelů a na zprostředkování náhradní rodinné péče, jsou oprávněny zjišťovat další potřebné údaje, zejména o tom, zda způsobem svého života budou žadatelé

zajišťovat pro dítě vhodné rodinné prostředí, a dále jsou oprávněny kdykoliv zjišťovat, zda u žadatelů nedošlo ke změně rozhodných skutečností uvedených ve spisové dokumentaci.

Žadatelé dávají souhlas s uchováním a zpracováním osobních údajů a fotokopii osobních dokladů všemi orgány sociálně-právní ochrany, které se budou podílet na zařazení do evidence žadatelů a na zprostředkování náhradní rodinné péče (v souladu se zákonem č. 101/2000 Sb. o ochraně osobních údajů, v platném znění).

Žadatelé souhlasí s účastí na přípravě k přijetí dítěte do rodiny, která je podle zákona povinná.

Podáním žádosti o zařazení do evidence žadatelů je zahájeno správní řízení, jehož průběh se řídí zákonem č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen správní řád). Zákonem je stanovena výjimka, že se na průběh správního řízení nevztahují lhůty, do kterých má být správní řízení ukončeno (tj. 30, popř. 60 dnů). V souladu s § 38 správního řádu mají žadatelé v průběhu celého řízení právo nahlížet do spisové dokumentace a pořizovat si z ní výpisy a právo na to, aby jim správní orgán pořídil kopii spisu nebo jeho částí.

Odborné posouzení krajským úřadem

Po doručení kopie spisové dokumentace Vás krajský úřad cca do 1 měsíce písemně vyrozumí o přijetí žádosti a o zahájení odborného posouzení.

V rámci jeho realizace krajský úřad u žadatelů posuzuje:

1. bezúhonnost,
2. sociální prostředí (tj. zejména bydlení, domácnost, etnické, náboženské a kulturní prostředí),
3. ekonomické poměry,
4. zdravotní stav,

a provádí psychologické posouzení žadatelů. Psychologické vyšetření zahrnuje posouzení:

1. charakteristiky osobnosti,
2. psychického stavu,
3. předpokladů vychovávat dítě,
4. motivace,
5. stability manželského vztahu a prostředí v rodině,
6. schopnosti dětí žijících v domácnosti žadatele přijmout další dítě do rodiny.

Jeho součástí je i povinné absolvování přípravy k přijetí dítěte do rodiny. Příprava k přijetí dítěte do rodiny probíhá formou kurzu, ve kterém jste seznamováni s problematikou náhradního rodičovství. Jejím posláním je poskytnout Vám potřebné vědomosti o specifických otázkách náhradní rodinné péče, zprostředkovat Vám reálné informace o situaci a potřebách dětí žijících mimo vlastní rodinu a umožnit Vám ujasnit si představy o tom, jaké dítě/děti můžete/chcete do své péče přijmout. Časový rozsah přípravy je dle zákona nejméně 48 hodin, tj. 5 dní.

Neprodleně po odborném posouzení krajský úřad rozhoduje o zařazení/nezařazení do evidence žadatelů. V případě nezařazení do evidence žadatelů máte možnost podat odvolání k Ministerstvu

práce a sociálních věcí ČR. Doba od přijetí žádosti na krajský úřad do vydání rozhodnutí je v Ústeckém kraji cca 1 rok.

Výběr vhodných pěstounů pro dítě

Krajský úřad vede jak evidenci žadatelů o náhradní rodinnou péči, tak evidenci dětí, kterým je třeba zprostředkovat náhradní rodinnou péči. Krajský úřad při zprostředkování pěstounské péče, jako orgán sociálně právní ochrany dětí, má vždy na prvním místě zájem a blaho dítěte, a proto je vždy vyhledávána vhodná rodina pro dítě. Dítěti je tedy vždy vybírána taková rodina, která je připravena přijmout dítě takové, jaké je, to znamená:

- se všemi jeho radostmi a starostmi,
- se všemi jeho přednostmi, ale také riziky ve vývoji,
- s jeho minulostí,
- s jeho osobní a rodinnou anamnézou,
- s jeho původními rodiči a sourozenci,
- v případě pěstounské péče také s účastí rodičů nebo jiných příbuzných na jeho další výchově.

Období očekávání trvá různě dlouho a může být pro žadatele náročné. Délka čekání na zprostředkování se u jednotlivých žadatelů může lišit s ohledem na charakteristiky jejich rodiny a s ohledem na jejich představy o přijatém dítěti. V současné době, je méně dětí, které mohou být osvojeny a více dětí, které mohou být svěřeny do pěstounské péče. Téměř u všech dětí, které mohou jít do náhradní rodinné péče, se vyskytuje nějaká forma zátěže v rodinné či osobní anamnéze, nejčastěji se jedná o drogy, alkohol, domácí násilí, psychiatrické onemocnění, zanedbávání péče.

Pokud se Vám bude zdát, že čekáte příliš dlouho, nebo budete potřebovat něco probrat, neváhejte se obrátit na pracovníky krajského úřadu či OSPOD. Doporučujeme toto období také využít ke vzdělávání a přípravě na novou roli náhradních rodičů. Existuje mnoho odborné literatury, která Vás může v mnohém inspirovat.

Navázání kontaktu s dítětem a převzetí dítěte do osobní péče

Až budete vybráni, krajský úřad Vás vyzve k seznámení s dokumentací dítěte. Sdělí Vám všechny známé informace týkající se dosavadního života dítěte a jeho rodiny, jeho zdravotního stavu, úroveň psychomotorického vývoje a jeho právní situace. Poté budete mít dostatek času vyjádřit své pocity a názory, doptat se na případné nejasnosti a dobře si promyslet, zda chcete s dítětem navázat kontakt.

Pokud budete mít zájem navázat kontakt s dítětem a převzít dítě do své osobní péče, bude nastaven plán adaptace přijetí dítěte do Vaší péče, při kterém probíhá vzájemné seznamování a navazování citových vazeb. Délka a způsob adaptace jsou nastavovány s ohledem na věk a úroveň psychomotorického vývoje dítěte a s ohledem na prostředí, kde se dítě nachází. Průběh adaptace se vždy řídí potřebami přijímaného dítěte.

Dítě budete přebírat do osobní péče na základě soudního rozhodnutí. V této záležitosti Vám bude nápomocna sociální pracovníce dítěte, která Vám veškeré náležitosti ohledně soudního rozhodování vysvětlí, včetně pomoci při sepsání návrhu k soudu a doložení potřebných dokladů.

Po převzetí dítěte do pěstounské péče uzavírají pěstouni (osoby pečující) dohodu o výkonu pěstounské péče.

Kontakty na pracovníky Krajského úřadu Ústeckého kraje

Psycholog:

PhDr. Marcela Karásková, tel.: 475 657 425, email: karaskova.m@kr-ustecky.cz

Sociální pracovníce:

Mgr. Markéta Davidová, tel.: 475 657 976, email: davidova.m@kr-ustecky.cz

- Ústí nad Labem, Děčín, Varnsdorf, Rumburk

Mgr. Iva Dvořáková, tel.: 475 657 474, email: dvorakova.i@kr-ustecky.cz

- Chomutov, Kadaň, Litoměřice, Lovosice, Roudnice nad Labem

Mgr. Lenka Maczáková, tel.: 475 657 376, email: maczakova.l@kr-ustecky.cz

- Most, Litvínov, Louny, Žatec, Podbořany, Teplice, Bílina